

2026

XV. lepidopterologické kolokvium

Program a sborník abstraktů

z konference

konané 29. ledna 2026 v Brně

Zdeněk Laštůvka & Hana Šefrová (editoři)

● MENDELU
● Agronomická
● fakulta
●

XV. lepidopterologické kolokvium

***Program a sborník abstraktů
z konference
konané 29. ledna 2026 v Brně***

Zdeněk Laštůvka & Hana Šefrová (editoři)

Pořadatel a místo konání kolokvia:

Ústav zoologie, rybářství a hydrobiologie AF Mendelovy univerzity v Brně
Zemědělská 1, 613 00 Brno

Datum konání: 29. ledna 2026

Organizátoři: David Caha
Lukáš Konečný
Zdeněk Laštůvka
Iva Magulová
Simona Rodopská
Jiří Stehno
Dominik Stočes
Hana Šefrová
Jan Šipoš
Eliška Tomanová

Sborník sestavili (editoři): Zdeněk Laštůvka a Hana Šefrová

Možné citace sborníku a jednotlivých částí:

LAŠTŮVKA Z. & ŠEFROVÁ H. (eds), 2026: *XV. lepidopterologické kolokvium. Program a sborník abstraktů z konference 29. ledna 2026*. MENDELU v Brně, Brno, 24 s.

VRABEC V., 2026: Fotovoltaické instalace jako potenciální refugia motýlí fauny, s. 15. *In: LAŠTŮVKA Z. & ŠEFROVÁ H. (eds), XV. lepidopterologické kolokvium. Program a sborník abstraktů z konference 29. ledna 2026*. MENDELU v Brně, Brno, 24 s.

Poděkování

Kolokvium sponzorovala firma Biocont Laboratory spol. s r.o.

Obrázek na obálce: nesytky česká (*Pennisetia bohemica*), popsána jako nový druh z okolí Prahy v roce 1974; delší dobu považovaná za středočeského endemita, následně zjištěná také v Německu, Rakousku, Slovinsku, Chorvatsku, Řecku a na Kavkaze.

© Zdeněk Laštůvka & Hana Šefrová za kolektiv, Brno 2026

© Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno

ISBN 978-80-7701-079-5

Obsah

Program	4
Abstrakty referátů.....	6
Abstrakty posterů	16
Data a místa dosavadních kolokvií	20
Adresář účastníků.....	21

XV. lepidopterologické kolokvium pokračovalo v tradici předcházejících 14 kolokvií. Šlo o setkání různě zaměřených lepidopterologů, biologů, ochránců přírody, pracovníků státní správy a dalších zájemců o motýly, kteří prezentovali a diskutovali výsledky svých nejrozdílnějších výzkumů a aktivit. K účasti na tomto kolokviu se přihlásilo 94 zájemců, kteří prezentovali 16 referátů a 6 posterů. Tematicky bylo kolokvium zaměřeno na hodnocení biodiverzity, vymírání druhů, péči o jednotlivé biotopy i krajinu jako celek, tvorbu záchranných programů, ekologické nároky, faunistiku a bioindikační i praktický význam motýlích druhů.

Abstrakty jsou seřazeny v abecedním pořadí podle jména prvního autora.

Program

Přednášky: posluchárna A 01, budova „A“ MENDELU v Brně

Prezentace posterů a diskuse účastníků: učebna A 13, budova „A“ MENDELU v Brně

9.00–10.00 Registrace účastníků

10.00 Zahájení (J. Suchomel)

10.10–11.15 1. blok referátů (V. Vrabec)

PAVLÍČKO A.: Projekt „Entomologický průzkum v lokalitě Knížecí Pláně v letech 2025–2029“ 10

KURAS T., MAZALOVÁ M., JOZEK D. & CABEJŠEK M.: Současný stav a perspektiva výskytu okáče jílkového (*Lopinga achine*) v České republice 9

PECH P., SPITZER L., KONVIČKOVÁ H. & KONVIČKA M.: Vnitřní plochy rozsáhlých luk nejsou vhodným biotopem pro modráška bahenního (*Phengaris nausithous*)..... 10

ŽITŇAN D., KOBLIŠKOVÁ A., OLŠOVSKÝ T. & DAUBNEROVÁ I.: Molekulární analýzy a bionómia vybraných druhů motýlů rodu *Melitaea* 15

11.15–11.35 Přestávka

11.35–12.55 2. blok referátů (Z. Laštůvka)

VRABEC V.: Fotovoltaické instalace jako potenciální refugia motýlí fauny..... 15

FRIC FALTÝNEK Z.: Monitoring opylovačů – příležitost pro motýláře?..... 6

ŠNAJDARA P.: Vzácné a ohrožené druhy bezobratlých Zlínského kraje – 2. vydání 13

LAŠTŮVKA Z. & LAŠTŮVKA A.: Nesytkovití (Sesiidae) – stručný přehled poznatků 10

13.00 Oběd

13.30–14.10 Diskuse a prohlídka posterů

14.10–15.35 3. blok referátů (D. Caha)

JANEČKA J.: Úvod do světa feromonů 7

SLEPICA M., FRIC FALTÝNEK Z., KAFKA P., KALOUS R., KRÁSA A. & HRÁZSKÝ Z.: Regionální akční plán pro modráška černoskvřnného (*Phengaris arion*) ve východních Čechách a na Českomoravské vrchovině..... 12

KOĐOUSEK V. & JOHN V.: Připravovaný záchranný program pro bourovce trnkového..... 7

KRÁSA A.: Nové poznatky o výskytu vybraných denních motýlů na jižní Moravě 8

15.35–16.10 Přestávka

16.10–17.30 4. blok referátů (T. Kuras)

ŠEFROVÁ H. & LAŠTŮVKA Z.: Motýli, kteří nám (někdy) vadí	13
VÉLE A. & LIŠKA J.: Výskyt lesnický významných motýlů v Česku	14
SAMUELOVÁ A. & HORÁK J.: Monitoring fenologických projevů škůdců v urbanizované krajině České republiky.....	11
CAHA D., STOČES D., LAŠTŮVKA Z., SKALSKÝ M. & ŠIPOŠ J.: Diversita motýlů v jabloňových sadech s různým režimem obhospodařování	6

cca 17.30 Závěr

Postery

ANDRES M., MAREK S. & PAVLÍČKO A. (eds) – Kolektiv autorů SOM: Monitoring hnědáška osikového (<i>Euphydryas maturna</i>) – 2025	16
HOLÝ K.: Vliv neprodukčních ploch na motýly	17
PAVLÍČKO A.: Monitoring motýlů (Lepidoptera) před vyhlášením CHKO Krušné hory.....	17
PAVLÍČKO A.: Požáry v NP Šumava, součást přírodních procesů	18
PILAŘOVÁ A., SKRBEKOVÁ K. & VRABEC V.: Mezidruhové kopulace modrásků <i>Phengaris teleius</i> a <i>Phengaris nausithous</i>	19
ŠEFROVÁ H. & LAŠTŮVKA Z.: Bohatství barev motýlů	19

Abstrakty referátů

Diversita motýlů v jabloňových sadech s různým režimem obhospodařování

DAVID CAHA¹, DOMINIK STOČES¹, ZDENĚK LAŠTŮVKA¹, MICHAL SKALSKÝ² & JAN ŠIPOŠ¹

¹Mendelova univerzita v Brně, ²Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy

Jabloňové sady patří ve střední Evropě k běžným agroekosystémům, avšak intenzivní hospodaření může snižovat diverzitu hmyzu. Přestože se většina studií zaměřuje na škůdce, vliv zákonem definovaných režimů hospodaření na celá společenstva motýlů zůstává málo známý. Hodnotili jsme dopad extenzivního, ekologického a integrovaného hospodaření na druhové bohatství, složení společenstev, funkční znaky, fylogenetickou a beta diverzitu nočních motýlů v Česku.

Motýli byli sbíráni od května do září 2025 pomocí UV světelných lapačů v 18 sadech. Druhové složení bylo analyzováno pomocí kanonické korespondenční analýzy, dále byly zkoumány i fylogenetická diverzita, funkční znaky jednotlivých druhů a beta diverzita.

Zaznamenali jsme 6 439 jedinců patřících ke 374 druhům. Složení společenstev se významně lišilo mezi režimy hospodaření, především mezi extenzivními a integrovanými sady. Druhová bohatost byla nejvyšší v extenzivních sadech, zatímco ekologické a integrované sady vykazovaly překvapivě podobné hodnoty. Fylogenetická diverzita se mezi režimy signifikantně nelišila. Analýza funkčních a životních znaků motýlů odhalila jen slabý vliv hospodaření, s jedinou významnou vazbou na extenzivní sady u druhů kladoucích vajíčka na lišejníky typické pro starší stromy. Naše zjištění ukazují, že intenzita hospodaření ovlivňuje společenstva motýlů především prostřednictvím nahrazování druhů, nikoli funkčním nebo fylogenetickým filtrováním.

Monitoring opylovačů – příležitost pro motýláře?

ZDENĚK FALTÝNEK FRIC

Biologické centrum AV ČR, v.v.i., Entomologický ústav, České Budějovice

V srpnu 2024 bylo schváleno Nařízení EU o obnově přírody (EU Nature Restoration Regulation, NRR), kde kromě mnoha jiných věcí je pevně zakotven i monitoring opylovačů, a to s tím, že cílem by mělo být vyrovnat a zvrátit jejich úbytek napříč celou Evropou. V rámci tohoto monitoringu budou prováděna transektová sčítání pestřenek, divokých druhů včel a denních a nočních motýlů, a to vše na stejném transektu. Podoba tohoto monitoringu (nazvaného EU-PoMS, European Pollinator Monitoring Scheme) byla oficiálně schválená v prosinci 2025 a bude pevně závazná pro všechny členské státy EU a měl by již od sezóny 2027 běžet. Členské státy musí zajistit pro ně danou kvótu transektů (pro Česko 70, pro Slovensko taktéž). Podmínky těchto transektů se výrazně liší od již existujícího transektového monitoringu pro denní motýly (BMS, kdy Czechia BMS běží již od roku 2010, Slovakia BMS začalo před několika málo lety) a bohužel je s ním téměř nekompatibilní. Zatímco monitoring pro BMS je stavěn na dobrovolnické bázi, mapovatelé si mohli vybrat, kde budou transekty chodit, jak dlouhý transekt bude apod., u EU-PoMS se počítá s „profesionálními“ mapovateli a transekty budou vybrány „stratifikované“ – jenže kdo to bude dělat a kdo platit? Kde seženeme experty? Předpokládám, že to by měli být účastníci kurzů EPIC (EPIC-bee, EPIC-butterfly, EPIC-fly, a pozor, neexistuje žádný EPIC-moth!), které běží od minulého roku a u kterých jsme si mysleli, že to vyškolí lidi pro monitoring motýlů.

A to všechno bude muset být vyřešeno během roku 2026. Držím palce! :-D

Úvod do světa feromonů

JOSEF JANEČKA

Propher s.r.o., Březová

V říši hmyzu probíhá neustálá komunikace, která je lidskému uchu neslyšitelná a oku neviditelná. Jde o komunikaci pomocí feromonů – chemických látek, které jedinec vylučuje do okolí a které vyvolávají specifickou behaviorální nebo fyziologickou reakci u příslušníků stejného druhu. Na rozdíl od běžných pachů, které mohou být vnímány mnoha druhy, jsou feromony zašifrované zprávy, kterým porozumí jen ten, kdo prolomil šifrovací kód.

Jako odborný pracovník firmy, která je předním evropským výrobcem feromonových návnad, Vám přiblížím tento svět chemických signálů. Povíme si trochu o historii objevování feromonů a jak naopak probíhá identifikace feromonu s pomocí nejmodernějších analytických přístrojů. Někdy zjistíme informaci o složení feromonu pomocí křížového zachytu, kdy se nám do lapače určeného pro jiný druh chytí necílový druh. V minulých letech jsme rozšiřovali sortiment feromonových návnad o invazní kněžici mramorovanou, drvopleně hrušňového, d. obecného a nesytky. Spolu s hospodářsky významnými škůdci se do sortimentu dostaly i některé druhy zájmové a je tak umožněn monitoring jejich výskytu. U drvopleně hrušňového podobně jako u některých druhů nesytek se potvrdilo, že umístění lapače do koruny stromu výrazně zvyšuje míru zachytu.

Dále poreferuji o výsledcích vývoje stromolezoucího postřikovače, který byl v posledních 5 letech zaveden do lesnické praxe. Stroj je využíván pro tvorbu otrávených lapákových stromů, kdy je využíváno v co nejvyšší míře přirozených pudů lýkožrouta smrkového a je lákán pomocí agregačního feromonu na středový lapákový strom obklopený krycími stromy (s insekticidem bez návnady). Metoda se vyznačuje vysokou efektivitou lákání a hubení lýkožrouta, omezenou nutností kácet lapákové stromy při omezené potřebě insekticidu. Během provozu jsme získali mnoho zkušeností v rozmanitých podmínkách ať už z hlediska velikosti populace lýkožrouta či vlastností lokality. Stroj byl nasazen zejména na lesní správy, kde nebylo dosaženo dostatečné kontroly lýkožrouta obvyklými metodami. Na lesních správách, kde byl stromolezoucí postřikovač nasazen (LS Rumburk, LS Ruda nad Moravou, LS Janovice, LS Přimda a LS Nasavrky), byli lesníci příjemně překvapeni účinností této metody a významným poklesem nových kůrovcových stromů.

Připravovaný záchranný program pro bourovce trnkového

VÁCLAV KOĐOUSEK & VÁCLAV JOHN

AOPK ČR, Praha – Kobylice

AOPK ČR v rámci realizace projektu LIFE Prospective připravuje tři záchranné programy pro ohrožené druhy motýlů (okáč skalní, okáč jílkový a bourovec trnkový), s jejichž schválením se počítá na roky 2026–2027. Kromě toho je realizováno celkem 7 tzv. regionálních akčních plánů (RAP) pro ohrožené druhy motýlů a dalších 5 RAP pro ohrožené motýly je v přípravě.

Bourovec trnkový (*Eriogaster catax*) je ohrožený druh motýla vázaný na řídké porosty hlohu a trnky. Je zařazen jako silně ohrožený druh ve vyhlášce č. 395/1992 Sb., jako druh ohrožený (kategorie EN) v recentním Červeném seznamu a je zařazen v příloze II evropské směrnice o stanovištích. Oproti minulosti zanikl výskyt na většině lokalit, včetně historického výskytu v Čechách, v posledních 5 letech byl výskyt zjištěn na pouhých 22 lokalitách. Většinou jde přitom o početně slabé kolonie, relativně největší populace o velikosti desítek larválních hnízd se nachází na lokalitách PR Remízy u Bánova, PP Na Cvičišti a u Výtopy u Nesytu. Tento druh je

vážně ohrožen i v okolních zemích, včetně Polska a Německa. Bourovec trnkový není schopný dlouhodobě přežít v zapojených souvislých porostech dřevin, mezi příčiny úbytku patří ústup extenzivní pastvy, zánik tradičních forem hospodaření (pařezení) a zarůstání lokalit.

Cílem záchranného programu je dosažení roční početnosti v ČR v rozsahu 1500–2000 larválních hnízd a stabilizace stavu ve všech čtyřech oblastech výskytu (Znojemsko, Pálava a širší okolí, Bílé Karpaty a Uherskobrodsko) a dále navrácení druhu území všech 12 evropsky významných lokalit (EVL), kde je tento druh předmětem ochrany. Mezi plánovaná opatření patří hlavně zásahy na prosvětlení příliš zapojených keřových porostů, sečení travních porostů a místně pastva. Je plánováno založení záchranného odchovu a následné reintrodukce na lokality, kde se podaří zlepšit stanovištní podmínky.

Nové poznatky o výskytu vybraných denních motýlů na jižní Moravě

ANTONÍN KRÁSA

Správa CHKO Moravský kras, Blansko

Jižní Morava je domovem celé řady ochrannářsky významných druhů. U řady z nich jsou přitom naše informace o nich, respektive o jejich výskytu dosti kusé a nekompletní. V posledních letech jsme proto ověřovali situaci na zdánlivě prázdných místech, a to jak přímo v CHKO Moravský kras, tak i v jejím okolí, ale i jinde na jižní Moravě. Pozornost jsme přitom soustředili na několik ochrannářsky významných a zajímavých druhů.

Velká pozornost byla věnována jasoni dymnivkovému, o němž kolegové z ENTÚ opakovaně tvrdí, že je na tom špatně a ubývá. Intenzivní průzkum ale od roku 2018 prokázal dobrý stav populace v CHKO Moravský kras a jeho okolí. Mimo jiné se přitom podařilo najít řadu nových mikrolokalit a hlavně několik propojení mezi lokalitami na jihu a v centrální části CHKO, což ukazuje na rozsáhlý fungující metapopulační systém.

Také v případě modráška bahenního byla pozornost věnována zejména CHKO Moravský kras. Před rokem 2020 byl totiž přímo v CHKO zaznamenán jen na několika málo místech a podobné to bylo i v okolí CHKO. Od roku 2020 se ale podařilo doložit výskyt na desítkách nových míst, a to jak přímo v CHKO, tak v přilehlém okolí, ale i na severním Blanensku. Díky tomu víme, že je zde v některých oblastech výskyt druhu téměř plošný a také vytváří zjevně fungující metapopulační systémy.

V roce 2025 jsme se pak zapojili do přípravy regionálního akčního plánu pro modráška černoskvřnného, v jejímž rámci jsme ověřovali lokality na pomezí Blanenska, Svitavska a Žďárska. Na řadě lokalit, ačkoliv nejsou v dobrém stavu už řadu let, jsme ho našli, ale podařilo se nám objevit také několik zcela nových lokalit. Přesto jde, na rozdíl od výše uvedených druhů, o velmi vzácný druh s omezeným výskytem, ale minimálně na jižní Moravě je situace lepší, než vyplývalo z dosavadních záznamů.

Dosti odlišným případem je pestrokřídlec podražcový, jemuž se intenzivně věnujeme od roku 2024. Pozornost byla soustředěna na hráze řek na jih od Brna a nejnověji také na Soutoku. Ukázalo se přitom, že je jeho výskyt místy plošný, ale zároveň silně trpí sečením těchto naspů v době žíru housenek. Proto bylo osloveno Povodí Moravy, které se o tyto naspý stará, aby došlo ke změnám v načasování sečení a druhu se dařilo lépe. Jeho potenciál je každopádně na jižní Moravě obrovský. Při monitoringu je ale třeba se soustředit na housenky a nikoliv imága.

Posledními druhy, kterým je věnována zvýšená pozornost, jsou velcí okáči, konkrétně okáč medýnkový a ovsový. I v jejich případě byly nalezeny nové lokality, a to jak v CHKO Moravský kras, tak jinde v kraji. Daří se nám tak zpřesňovat informace o jejich výskytu, přičemž nadále ověřujeme i další potenciálně vhodné lokality.

Celkově se tak podařilo získat spoustu nových informací o výskytu těchto druhů, a to hlavně v podobě řady nových lokalit. Toho pak využíváme při jednání s nejrůznějšími partnery a nastavování či úpravách vhodného a potřebného managementu. A důležité je, že náš intenzivní průzkum ukazuje, že je situace řady druhů o dost lepší, než ukazovaly dosavadní záznamy.

Současný stav a perspektiva výskytu okáče jílkového (*Lopinga achine*) v České republice

TOMÁŠ KURAS, MONIKA MAZALOVÁ, DOMINIK JOZEK & MICHAEL CABEJŠEK

Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Okáč jílkový (*Lopinga achine*, Nymphalidae) patří mezi ohrožené lesní druhy denních motýlů Evropy. V České republice se dříve vyskytoval v nížinách na většině území státu. Během druhé poloviny 20. století ale vymizel v Čechách (nejdéle se udržel v Polabí), souběžně s rychlým úbytkem lokalit na Moravě. V současnosti se u nás okáč vyskytuje již jen ve dvou posledních oblastech, tj. na Hodonínsku a Hlučínsku (znovu objeven v r. 2018 v okolí Děhylova). O stavu populace v okolí Děhylova jsme informovali na tomto setkání v r. 2023. Nově jsme se zaměřili na zhodnocení celé populace v oblasti Hlučínska a perspektivu výskytu druhu v České republice.

V případě hlučínské populace se nám od r. 2020 podařilo prokázat výskyt okáče jílkového na 441 místech, a to ve většině lesních porostů cca od Ostravy-Antošovic (na východě) po Chuchelnou (na západě) a v okolí Děhylova. Celková plocha lesů, na kterých se okáč na Hlučínsku vyskytuje, je cca 17 km². Pozorování motýlů pochází vesměs z listnatých lesních porostů, tj. biotop L3.2 Polonské dubohabřiny ($N = 40$; 9 %), L7.2 Vlhké acidofilní doubravy (30; 7 %) a L5.4 Acidofilní bučiny (21; 6 %). Většina nálezů ovšem leží v hospodářských listnatých lesích (309; 70 %). To znamená, že vhodně zvolený typ lesního hospodaření může suplovat přírodní biotopy. Hodonínská populace je podstatně více lokalizovaná. Recentní mapování okáče jílkového (r. 2018) v Hodonínské doubravě uvádí výskyt na ploše cca 0,62 km², přičemž těžiště výskytu leží v biotopech L6.3 Panonských doubrav ($N = 307$; 72 %), L3.4 Panonských dubohabřin (62; 15 %) a L6.3 Panonských teplomilných doubrav na písku (27; 6 %). Zatímco početnost hodonínské populace je aktuálně malá (s degresivním vývojem) a v roce 2018 byla odhadována na nižší tisíce jedinců, populace hlučínská se aktuálně jeví jako relativně prosperující. Celková početnost hlučínské populace byla aproximována podle stávající populační hustoty v okolí Děhylova (cca 80 jedinců/ha) a plochy vhodného biotopu v místech výskytu motýlů, na 35–45 tis. jedinců. S ohledem na množství nálezů a obdobné populační trendy v některých dalších evropských regionech se domníváme, že hlučínská populace je autochtonní, stejně jako populace hodonínská.

Perspektivu obou populací (metapopulací) okáče jílkového jsme modelovali prostřednictvím distribučního modelu (sw. MaxEnt) se zahrnutím celoevropských dat o rozšíření druhu a klimatických scénářů pro období 2021–2040 (Eclips-2.0). Z modeláže vyplývá, že nejvýznamnějším klimatickým prediktorem distribuce druhu je index tepelné zátěže v letním období (*shm*). Teplejší dekády sice podporují výskyt okáče (a patrně stojí za recentní progresí hlučínské populace; viz *mwm* – průměrná teplota nejteplejšího měsíce v roce), do budoucna ale predikční modely naznačují jako limitní srážky (v období stadia vajíček a raných fází vývoje housenek; viz *ppt_sm* – srážky v letním období). Pokud budou srážkové úhrny v měsících červnu a červenci nadále klesat (jak ukazují klimatické scénáře), můžeme očekávat také pokles početnosti obou našich populací.

Pro ochranu okáče jílkového bychom tak do budoucna měli prosazovat nejen adekvátní péči o lesní biotopy (většina vzrostlých doubrav se nachází v mytním věku a připravuje se jejich obnova), která bude zahrnovat utváření rozvolněné porostní struktury a druhové kompozice dřevin s důrazem na výsadbu dubu zimního (Hlučínsko) a dubu letního (Hodonínsko), ale také možné repatriace druhu na klimaticky a stanovištně vhodné lokality.

Nesytkovití (Sesiidae) – stručný přehled poznatků

ZDENĚK LAŠTŮVKA¹ & ALEŠ LAŠTŮVKA²

¹Mendelova univerzita v Brně, ²Prostějov

V referátu byly shrnuty základní informace o čeledi Sesiidae. Byly rekapitulovány měnící se názory na jejich systematické zařazení a členění. Dnes jsou řazeny s kastniemi (Castniidae), stepníčky (Brachodidae) a drvopleni (Cossidae) do nadčeledi Cossoidea a obvykle členěny na dvě podčeledi Tinthiinae a Sesiinae. Na světě je aktuálně známo asi 1590, v Evropě asi 120, v ČR 43 a SR 48 druhů. Byla zmíněna specifická morfologie a krátce diskutována problematika monofylie této čeledi, resp. morfologické znaky, které na ni ukazují. Dále byly předloženy základní charakteristiky biologie (endofágní, dlouhý vývoj) a rozšíření nesytek, jmenovány druhy nově objevené (od roku 2000 popsáno z Evropy 12 nových druhů), popsány způsoby sběru (specifické symptomy napadení rostlin, využití feromonů) a chovu. Podrobněji byly komentovány příklady druhů různých biotopů s poznámkami k jejich biologii a rozšíření včetně nejrozsáhlejších zajímavostí.

Projekt „Entomologický průzkum v lokalitě Knížecí Pláně v letech 2025–2029“

ALOIS PAVLÍČKO (editor) – Kolektiv autorů SOM

Společnost pro ochranu motýlů / SOM, Prachatice

Společnost pro ochranu motýlů (SOM) na základě výběrového řízení vedeného Správou NP Šumava získala výše uvedený projekt. V roce 2025 se předpokládalo teoretické nalezení ca 40 druhů během průzkumu denních motýlů (aktivujících ve dne). Bylo však nalezeno 56 druhů a zpracováno 1103 lokalit nálezů. Monitoringu se zúčastnilo 10 osob (celý monitorovací tým), včetně dokumentaristy a dále byl osloven jeden externista na revize druhů.

Druhou částí byl monitoring nočních motýlů (Lepidoptera, Macrolepidoptera), a to včetně druhů aktivujících ve dne. V roce 2025 v oblasti Knížecí Pláně (lok. 1–8) bylo zjištěno 355 druhů ze zpracovaných 1223 lokalit nálezů. Tento počet se ještě za rok 2025 může zvýšit po revizi některých dokladovaných druhů. Základní datová sada byla zkompleťována a vložena do nálezové databáze (NDOP AOPK ČR). Tabulky obsahují jednotlivé zjištěné druhy s posledními nálezy a dalšími charakteristikami.

Poděkování patří celému týmu, který pracoval ve složení (abecedně, bez titulů): Arnoldová Terezie, Heřman Petr, Kudyn Milan, Pavlíčko Alois, Pipek Petr, Potocký Pavel, Potocký Pavel ml., Růžicková Zuzana, Tichota Jiří, Uříčář Jan, Vodrlind Bohumil a Vrabec Vladimír.

Vnitřní plochy rozsáhlých luk nejsou vhodným biotopem pro modráška bahenního (*Phengaris nausithous*)

PAVEL PECH¹, LUKÁŠ SPITZER^{2,3}, HANA KONVIČKOVÁ^{3,4} & MARTIN KONVIČKA^{3,4}

¹Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy s.r.o., Holovousy; ²Muzeum regionu Valašsko, Vsetín; ³Entomologický ústav BC AV ČR, České Budějovice; ⁴Přírodovědecká fakulta Jihočeské university, České Budějovice

Modrásek bahenní (*Phengaris nausithous*) je evropsky chráněný obligátně myrmekofilní obyvatel vlhkých luk. Larvy se krátce živí květy krvavce totenu (*Sanguisorba officinalis*), pak se stěhují do mravenišť mravenců rodu *Myrmica*, kde žijí 10–22 měsíců. Detaily soužití modráška bahenního s mravenci nejsou dosud známy, bez hostitelských mravenců není ale motýl schopen dokončit vývoj. Motýl na loukách s krvavcem létá a klade vajíčka na rostliny po celé ploše. Již dříve jsme ale vypožadovali, že hostitelští mravenci se vyskytují spíše na okrajích luk. Pro ověření těchto pozorování jsme provedli výzkum v CHKO Poodří. V létě 2024 jsme na 40 loukách umístili celkem 1600 návnadových pastí, nabízejících na střídačku med a kousek tuňáka. Vždy 20 pastí bylo v lemu (do pěti metrů od okraje louky), 20 v louce směrem do centra, v linií po pěti metrech od sebe. Po dvouhodinové expozici byly sebrány, mravenci určeni do druhu a nálezy statisticky zpracovány.

Celkem jsme zachytili 15 druhů mravenců. Početně drtivě převažoval mravenec obecný (*Lasius niger*). Druhý nejhojnější byl mravenec žhavý (*Myrmica rubra*), preferovaný hostitel m. bahenního. Z dalších hostitelů modráška jsme ještě zjistili m. rezavého (*M. ruginodis*), ovšem v podstatně nižších počtech i frekvenci. Oba hostitelé m. bahenního byli silně vázáni na lemy. Housenky z rostlin dál od lemů se tak nemohou potkat se svými mravenci. Doporučeným opatřením k managementu luk s ohledem na m. bahenního (a pravděpodobně i obdobně žijícího m. očekovaného) je zejména prostorové rozrušení větších luk výsadbou alejí, keřových formací či možná i jen soliterních stromů, čímž by narostla celková délka lemů. Je také třeba zaměřit se na zdánlivě marginální stanoviště typu různých příkopů a náspů, které trpí buď přílišnou a časově nevhodnou péčí, nebo rychle zarůstají, čímž z nich mizí i krvavec spolu s modráškem. Je ovšem třeba postupovat opatrně, neboť tato stanoviště jsou často ta poslední, kde modrásek skutečně přežívá.

Monitoring fenologických projevů škůdců v urbanizované krajině České republiky

ADÉLA SAMUELOVÁ & JAKUB HORÁK

Katedra biologie, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Hradec Králové

Městské prostředí vytváří specifické mikroklimatické podmínky, které se projevují především fenoménem tepelného ostrova. Vyšší teploty a delší vegetační sezóna mohou urychlovat vývoj hmyzích škůdců a zvyšovat jejich početnost i intenzitu napadení hostitelských dřevin. Stromy ve městech jsou navíc vystaveny mnoha stresovým faktorům (sucho, znečištění ovzduší nebo mechanické narušení), a proto mohou být vůči napadení citlivější. V kombinaci s výskytem nepůvodních a invazních druhů tak ve městském prostředí může docházet k vyšší míře poškození než v krajině mimo urbanizované oblasti.

Monitoring fenologie defoliátorů městských dřevin byl realizován v osmi trojměstích na území České republiky. Do hodnocení bylo na základě vytipovaných prezencí z prvního sběru dat zahrnuto více než 500 stromů, na nichž byl sledován výskyt vybraných škůdců. Těmi byly klíněnka akátová (*Macrosaccus robiniella*), klíněnka jírovcová (*Cameraria ohridella*), klíněnka lipová (*Phyllonorycter issikii*), klíněnka platanová (*Phyllonorycter platani*), síťnatka platanová (*Corythucha ciliata*) a vzpřímenka akátová (*Parectopa robiniella*). Pozorování probíhala v pěti termínech mezi květnem a zářím. U každého stromu byla hodnocena procentuální míra poškození na deseti listech a celkové poškození koruny, doplněné fotografickou dokumentací. Takto získaná data umožnila sledovat sezónní vývoj intenzity napadení.

Nejvyšší četnost výskytu byla zaznamenána v parcích, které soustřeďovaly přibližně polovinu všech záznamů a představovaly hlavní ohniska napadení. Dominantním druhem byla klíněnka

jírovcová, významně se však uplatňovaly také druhy vázané na platan. Jejich výskyt byl častější v prostředích s vyšší koncentrací hostitelských dřevin a na zpevněných městských stanovištích. Druhy vázané na akát měly spíše lokální a prostorově omezený výskyt. U většiny sledovaných druhů byl patrný vzestupný sezónní trend s nárůstem výskytu ve druhé polovině vegetační sezóny.

Zjištěné poznatky ukazují, že podmínky městského prostředí mohou podporovat dlouhodobý výskyt vybraných defoliátorů a přispívat k postupné kumulaci jejich účinků během vegetační sezóny. Problematika fenologie škůdců v městské zeleni je v praxi nedostatečně sledována a komunikována, a proto může být její monitorování důležitým podkladem pro informovanější péči o městské dřeviny.

Regionální akční plán pro modráška černoskvřnného (*Phengaris arion*) ve východních Čechách a na Českomoravské vrchovině

MARTIN SLEPICA¹, ZDENĚK FALTÝNEK FRIC², PETR KAFKA³, ROMAN KALOUS⁴, ANTONÍN KRÁSA⁵
& ZÁBOJ HRÁZSKÝ⁶

¹AOPK ČR RP Vysočina, Havlíčkův Brod, ²Biologické centrum AVČR, v.v.i., Entomologický ústav, České Budějovice, ³AOPK ČR Správa CHKO Broumovsko, Police nad Metují, ⁴AOPK ČR Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou, ⁵AOPK ČR Správa CHKO Moravský kras, Blansko, ⁶AOPK ČR Správa CHKO Železné hory, Nasavrky

Modrásek černoskvřnný je na území České republiky ohroženým druhem motýla, jehož ochrana je zájmem Evropské unie. V minulosti byl na území České republiky široce rozšířeným a hojným druhem. V důsledku opouštění tradičního hospodaření, umělého zalesňování a zarůstání lokalit motýl drasticky ustoupil. V současnosti přežívají větší systémy propojených populací už pouze v jižní části CHKO Beskydy (Vsetínsko). Přežívá i v dalších oblastech, někdy i v lokálně početných, převážně však izolovaných a silně ohrožených populacích. Počet osídlených regionů je však velmi malý, nevelká je i velikost tamních metapopulací, tj. žádná populace se nedá považovat za opravdu početnou a všechny jsou silně zranitelné. Pro úspěšné přežití druhu je nutné zachovat všechna místa, kde se vyskytuje, rozšířit a rekonstruovat metapopulační strukturu jeho lokalit tak, aby nebyly izolované a bylo možné zajistit propojenost jednotlivých míst. Akční plán zahrnuje lokality v územní působnosti: RP Vysočina, Jižní Morava a Východní Čechy a krajských úřadů krajů Jihomoravského, Pardubického a Vysočiny. V rámci realizace akčního plánu bude zjištěna a sledována velikost současných zdrojových populací, rozloha a kvalita stanovišť druhu a struktura metapopulací. Navržena jsou opatření pro zlepšení stanoviště druhu, zlepšení prostorové struktury metapopulací, tvorbu nových biotopů vč. náslapných kamenů a opatření na reintrodukcii druhu do míst, kde se dříve vyskytoval a zároveň na nich má nyní a/nebo v budoucnu bude mít vhodné podmínky. Cílem akčního plánu je stabilizovat v dotčeném území nejméně 3 metapopulace.

V roce 2025 proběhl monitoring před schválením RAPu na lokalitách s doloženým výskytem i na lokalitách pravděpodobného výskytu modráška černoskvřnného. Byly zdokumentovány lokality aktuálního výskytu a zahrnuty do zájmových oblastí RAPu. Na Vysočině jde o údolí Svratky okolí NPP Švařec. V působnosti RP AOPK Východní Čechy jsou nálezy na Broumovsku, Svitavsku v okolí Radiměře a u Moravské Třebové lokality Plechtinec a Vranová Lhota. Na Jižní Moravě byl výskyt zdokumentován nad Letovicemi na lokalitách Prostřední Poříčí, Vlkov a Stvolová. Na většině lokalit se počty pohybovaly do 10 jedinců, jen lokalita Radiměř měla 43 jedinců a Plechtinec 60 jedinců. Na všech lokalitách bude dál probíhat intenzivní monitoring a úpravy managementu tak, aby se dosáhlo stabilních metapopulací. Kromě monitoringu modráška černoskvřnného byl proveden na vybraných lokalitách i myrmekologický průzkum.

V rámci RAPu je plánována reintrodukce do oblasti Radonína na Brtnicku na Vysočině za vzniku nové metapopulace. Tato reintrodukce bude provedena ve stadiu vajíčka zanesením do květu mateřidoušky. Reintrodukce přenesením imág bude prováděna pro posílení populací v rámci jedné metapopulace. Při reintrodukcích bude postupováno dle Kodexu pro reintrodukce denních motýlů v ČR.

Poděkování: Velice děkujeme všem, kteří pomohli svými cennými radami, připomínkami, textem a komentáři, zejména Miloš Andres, David Číp, Klára Hájková, Radek Janák, Martin Kysela, Pavel Skala, Lukáš Spitzer, Přemysl Tájek & Pavel Vrba.

Motýli, kteří nám (někdy) vadí

HANA ŠEFROVÁ & ZDENĚK LAŠTŮVKA

Mendelova univerzita v Brně

Od počátku 20. století byla zaregistrována různě významná škodlivost málo přes 100 druhů motýlů (asi 2,9 % české fauny). Motýli v závislosti na svých potravních nárocích nejčastěji poškozují asimilační orgány, méně často dřevo, kořeny nebo se živí odumřelou biomasou. Ekonomicky nejvýznamnější jsou druhy poškozující přímo využívané rostlinné produkty nebo ohrožující hospitelskou rostlinu. V posledních desetiletích dochází ke zřetelnému zužování druhového spektra i poklesu početnosti řady dříve škodících druhů. Ke ztrátě škodlivosti došlo obvykle u méně významných, ale také u některých dříve důležitějších škůdců. Aktuálně lze považovat maximálně 50 druhů (1,4 % české fauny) za pravidelné nebo alespoň příležitostné škůdce s nezanedbatelným hospodářským významem. Z nich 16 (30 %) poškozují polní a zahradní plodiny, 15 (28 %) ovocné stromy a vinnou révu, 7 (13 %) okrasnou zeleň, 6 (12 %) lesní stromy a 9 (17 %) skladované materiály. V příspěvku byly stručně diskutovány příčiny změn ve složení druhů a početnosti škůdců. Nárůst nových škůdců je minimální a může být způsoben zavlékáním nepůvodních druhů, změnami technologií pěstování a zastoupení plodin, novými přístupy v ochraně rostlin a v nepatrné míře také klimatickou změnou. V posledních 30 letech byly zaznamenány dva nově zavlečené škodlivé nepůvodní (invazní) druhy (*Cameraria ohridella* a *Cydalima perspectalis*) (dříve např. *Hyphantria cunea*). V tomto období nebyli registrováni žádní noví škůdci z řádu Lepidoptera, kteří by se spontánně rozšířili do Česka, např. v důsledku klimatické změny.

Vzácné a ohrožené druhy bezobratlých Zlínského kraje – 2. vydání

PAVEL ŠNAJDARA

Odbor životního prostředí a zemědělství, Krajský úřad Zlínského kraje, Zlín

Tato publikace přináší široké veřejnosti kvalitně zpracované informace o 196 nejvýznamnějších druzích chráněných a ohrožených bezobratlých, kteří žijí na území Zlínského kraje. Na její přípravě nezištně spolupracovalo několik desítek odborníků a fotografie živočichů i jejich biotopů poskytlo 73 fotografů. Na základě údajů o známých nálezech a o ohrožení druhů vystavěli editoři publikaci na nejprozkoumanějších skupinách hmyzu. Vedle 63 druhů motýlů či 64 druhů brouků nechybí ani veřejnosti méně známé skupiny, mezi něž patří ploštice, křiši, síťokřídli, blanokřídli, rovnokřídli nebo vážky. Pestrý svět dalších bezobratlých reprezentují pavouci a sekáči, plži a mlži či korýši. U každého druhu je stručně zmíněno celkové rozšíření, včetně situace v rámci České republiky, rozšíření ve Zlínském kraji, jeho bionomie a hlavní faktory ohrožení. U nejvý-

znamnějších druhů jsou ze Zlínského kraje uvedeny konkrétní lokality. Editorský tým vřele děkuje všem, kteří se na přípravě publikace podíleli.

This publication brings to the general public well-processed information on 196 most important species of protected and endangered invertebrates living in the Zlín region. Dozens of experts selflessly collaborated on its preparation, and seventy-three photographers provided photographs of animals and occupied habitats. Based on data on known findings and known threats to the species, the editors build up the publication on the best investigated groups of insects. In addition to 63 species of butterflies and 64 species of beetles, there are also groups less known to the public, including true bugs, leafhoppers, neuropterans, hymenopterans, grasshoppers and dragonflies. The diverse world of other invertebrates is represented by spiders and harvestmen, snails, bivalves and crustaceans. General distribution, including the situation within the Czech Republic, and the distribution in the Zlín Region, species bionomy and the main threat factors are mentioned for each species. For the most important species, localities in the Zlín Region are listed. The editorial team warmly thanks all those who participated in the preparation of the publication.

Výskyt lesnický významných motýlů v Česku

ADAM VÉLE & JAN LIŠKA

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., Strnady

Přestože motýli tvoří významnou složku entomofauny, pouze velmi omezený počet druhů má z hlediska lesnické praxe hospodářsky relevantní škodlivý význam. Historické analýzy posledních 100 let dokumentují „škodlivý“ výskyt lesních motýlů na celkové ploše přibližně 1,1 milionu hektarů, přičemž převážná část (cca 0,9 mil. ha) připadá na porosty jehličnaté a zhruba 0,2 mil. ha na porosty listnaté. Nejvýznamnějším defoliátorem jehličnanů v uvedeném období byla bekyně mniška (*Lymantria monacha*), jejíž přemnožení je evidováno na cca 0,75 mil. ha smrkových a borových porostů, s maximem gradace v letech 1917–1927 (tzv. velká mnišková kalamiť). Mezi další významné druhy v jehličnatých lesích patří smrková potravní forma obaleče modřínového (*Zeiraphera griseana*), jehož vysoká abundance byla spojena s oslabením horských smrčů v druhé polovině minulého století, podmíněným mimo jiné vysokou imisí zátěží. V listnatých porostech, především v doubravách, patří mezi významné druhy především obaleč dubový (*Tortrix viridana*), píďalka podzimní (*Operophtera brumata*) a bekyně velkohlavá (*Lymantria dispar*). Jejich významné gradace v minulosti nápadně kontrastují se současným stavem, který je charakterizován převážně latentním výskytem většiny hospodářsky významných druhů motýlů. Populační dynamika těchto fytofágních druhů je typicky charakterizována gradačními cykly o obvyklé délce 2–4 let. Kolapsy populačních vrcholů jsou vyvolávány přirozeným odporem prostředí, zejména omezenou dostupností potravy a působením přirozených nepřátel, mezi něž patří parazitoidi, polyedrické viry a entomopatogenní houby. Zatímco listnaté dřeviny zpravidla vykazují vysokou schopnost regenerace po defoliaci, holožírý v jehličnatých porostech (zejména na smrku), mají často pro dřeviny fatální důsledky, vedou k výraznému oslabení stromů a zvyšují jejich náchylnost k napadení tzv. sekundárními škůdci. Ochrana lesa se v minulosti často opírala o chemické zásahy, včetně letecké aplikace insekticidů. Za klíčový preventivní nástroj je dnes považována cílená přeměna lesních porostů směrem k druhově pestřejším, smíšeným a stanovištně odpovídajícím lesům, které vykazují vyšší ekologickou stabilitu a odolnost vůči biotickým disturbancím.

Příspěvek vznikl za podpory Ministerstva zemědělství v rámci smlouvy na zajištění Lesní ochranné služby.

Fotovoltaické instalace jako potenciální refugia motýlí fauny

VLADIMÍR VRABEC

Katedra zoologie a rybářství, Česká zemědělská univerzita Praha

Česká republika se EU zavázala snížit emise skleníkových plynů o 40 % a zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie na 22 % do roku 2030, do roku 2050 pak dosáhnout klimatické neutrality. Solární energie je považována za jednu z nejčistších, flexibilně využitelných a nejlevněji dostupných obnovitelných energií. Pouze za rok 2024 přibýlo v ČR 44 593 nových fotovoltaických zdrojů (FVE) s výkonem 967 MWp, domácí zdroje z toho činí 40 925, firemních a pozemních FVE bylo 3 668, přičemž průměrný výkon instalované firemní FVE činil v roce 2024 101,7 kWp (statistiky za 2025 ještě nemáme k dispozici). Kvalifikovaný vlastní odhad současného záboru území ČR solárními panely, činí minimálně okolo 100 km², což představuje asi 0,13 % rozlohy státu a tato plocha se bude dále navyšovat. Významné je uchování ekologické funkce zabraného území, též v souvislosti s tím, že FVE technologie je posuzována jako dočasná, s perspektivou navrácení půdy zemědělskému (či jinému) využití.

Krom jiných vlivů na okolí, ovlivňují FVE biotu, a to pozitivně i negativně. Negativně např. ve smyslu záboru stanovišť, ovlivněním edafonu, úhyny na panelech odrážejících polarizované světlo, narušením hnízdišť a letových tras, zhoršením prostupnosti krajiny apod. Naopak mohou FVE v unifikované krajině zvýšit strukturální složitost a heterogenitu mikrobiotopů, což se projeví růstem biodiverzity. Zastínění prodlužuje u rostlin období květu a tím využití opylovači atd. Areál naprosté většiny FVE je v okolí panelů a pod nimi zatravněný a dle míry zastínění supluje funkci ubývajících lučních porostů. Správně spravované FVE se stávají refugii pro opylovače a organismy otevřených stanovišť.

Při zkoumání fauny velkých motýlů (Macrolepidoptera) tří FVE z odlišných regionů ČR jsme za roky 2023–2025 v jejich areálech identifikovali 207 nočních a 42 denních druhů motýlů. V rámci FVE nebo v jejich nejtěsnější blízkosti jsme zjistili jak druhy chráněné, tak druhy Červeného seznamu (v závorkách kategorie ochrany nebo ČS), konkrétně: *Apatura iris* (O), *Coenonympha arcania* (NT), *Endromis versicolora* (VU), *Iphiclides podalirius* (O, NT), *Korscheltellus lupulina* (VU), *Lasiocampa quercus* (EN), *Limenitis camilla* (O, NT), *Lycaena dispar* (SO), *L. virgaureae* (NT), *Malacosoma neustria* (SO, VU), *Melitaea athalia* (NT), *Notodonta tritophus* (VU), *Papilio machaon* (O), *Plebejus argus* (NT), *Polyommatus amandus* (NT), *P. bellargus* (VU), *P. coridon* (VU), *P. semiargus* (VU).

Užité světelné lapače byly v designu umožňujícím hodnocení částí FVE (pod panely, v pásech mezi panely, v širokých koridorech mezi panely a srovnávací mimo FVE). Zjištěná fauna byla kvantitativně analyzována podle nejvíce vypovídajících druhů (kategorie: záchyt pouze v jednom lapači, proletující druhy a druhy všudypřítomné). Typicky průletovými druhy migrujícími v koridorech se zatím jeví být např. *Catocala nupta* a *Phragmatobia fuliginosa*. Pro přímý výskyt pod a mezi panely dominuje např. *Hoplodrina octogenaria*, pro okolí FVE *Campaea margaritaria*, *Eilema lurideola*, *Ennomos erosaria* a *Mythimna albipuncta*. V současnosti probíhá verifikace analýz podle botanického zjištění přítomnosti živných rostlin.

Molekulárne analýzy a bionómia vybraných druhov motýľov rodu *Melitaea*

DUŠAN ŽITŇAN¹, ANDREA KOBLÍŠKOVÁ^{1,2}, TOMÁŠ OLŠOVSKÝ¹ & IVANA DAUBNEROVÁ¹

¹Ústav zoológie SAV, Bratislava, ²Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava

Viacere skupiny motýľov zahŕňajú kryptické alebo mimoriadne variabilné druhy, ktorých identifikácia na základe morfológických znakov je zložitá. Táto štúdia sa zameriava konkrétne na rod

Melitaea, ktorý zahŕňa množstvo kryptických a lokálne variabilných druhov rozšírených v severnej Afrike, Európe a Ázii. Pre lepšie pochopenie taxonómie, evolúcie a bionómie tohto rodu sme skombinovali terénne pozorovania a chov lariev v laboratóriu s molekulárnymi analýzami. Na molekulárnu analýzu extrahovanej DNA sme použili fragmenty mitochondriálnych, ribozomálnych a jadrových génov (CO-I, Rps5, EF-1 α , MDH, *wingless*). Získané údaje boli použité na zostavenie fylogenetických stromov s cieľom objasniť postavenie vybraných taxónov. Bionomické štúdie sledovaných druhov prebiehali v laboratóriu aj v teréne na rôznych lokalitách v Európe a Ázii. Celkovo bolo analyzovaných 10 druhov a výsledky nám môžu poskytnúť nový nadhľad do systematiky skupiny *Melitaea*.

Abstrakty posterů

Monitoring hnědáka osikového (*Euphydryas maturna*) – 2025

MILOŠ ANDRES, STANISLAV MAREK & ALOIS PAVLÍČKO (eds) – Kolektiv autorů SOM

Společnost pro ochranu motýlů / SOM, Prachatice

Zvláštní důraz byl kladen na procházení rozpracovaných pasek ve vzrostlém lese spolu se zajištěním zmlazení v oplocenkách (S, V část, odrůstající malé paseky apod.). Bohužel rok 2025 byl již jako pátý populačně sestupný a ani nebýt výsadky housenek ze záchranného programu propadu a vymírání nezabránilo. Propad je extrémní a výskyt byl již na hranici pozorovatelnosti a vymření je nevyhnutelné. Stav koresponduje i s jinými motýlími populacemi obecně, které postupně minimálně posledních 5 let kolabují nebo jsou také na hranici pozorovatelnosti. Výše uvedené skutečnosti však neznamenají, že by snaha vedoucí k přeměně vysokokmenného lesa měla v budoucnosti polevit nebo se dokonce zastavit. Doporučené je pouze mírné tempo.

V roce 2025 obsazení stromů nenavázalo na úspěšné roky 2015–2018. Celkový počet obsazených stromů se díky záchrannému programu (výsadky housenek) zvýšil pouze v roce 2023 a letošní obsazenost byla 0 i přes dílčí zjištění 3 nakladených snůšek, které se však dále nevyvíjely. Rok 2025 se také vyznačoval absolutním propadem a úmrtností posilované populace ve stadiu housenek, podobně i imag, vše díky dlouhodobému rozkolísanému stavu klimatu (suchá jara, výrazně teplá období v červnu, ale dále v červenci a srpnu), abnormální predaci a také v souvislosti s celkovým obecným úbytkem denních motýlů i o 2 řády, genetickým vlivem a dalšími.

Rok 2025 byl pravděpodobným důsledkem dlouhodobých vlivů a souběhu:

- a) posuny extrémních teplot,
- b) vysoká parazitace neklesá po extrémním namnožení v místech vyššího výskytu hnízd v letech 2018 až 2020,
- c) vláhový deficit spojený s prosycháním jasanů a časnějším opadem listů je stále patrný,
- d) pozitivní vliv výsadků housenek a následně imag v jarním období ze ZP nebyl prokázán jako dostatečný pro udržení populace (pravděpodobnost ztrát byla vysoká).

Příčiny a vysvětlení jsou stále obtížně predikovatelné a nemusí být zcela doložitelné (poměr vyčerpání populace ve smyslu genetické variability, extrémní navýšení parazitace apod.). Ukazuje se však, že ani dobré nastavení managementových opatření nemusí zmírnit skokový propad kombinovaných vlivů. Vytvoření druhé a třetí záložní lokality (Libický luh, Žíželický les) bez polopřirozeného chovu v rámci záchranného programu spolu s vnesením oživujících genů bude poslední šancí na udržení populace. V roce 2025 také nedošlo ke zlepšení situace v rámci populace druhu. Monitorované hodnoty se nestaly příznivými (počet imag, nulová obsazenost stromů a snůšek) bez ohledu na lokaci.

Vliv neprodukcčních ploch na motýly

KAMIL HOLÝ

Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu, v.v.i., Praha

Úbytek hmyzu lze pozorovat od 19. století, kdy se začaly objevovat obsáhlejší publikace o jeho výskytu na našem území. Rychlost poklesu početnosti i zmenšování areálu výskytu některých druhů byly v jednotlivých obdobích různé, ale trend zůstává podobný. Jednou z mnoha příčin poklesu početnosti hmyzu je homogenizace krajiny (snižování stanovištní diverzity) a s ní související úbytek kvetoucích druhů dvouděložných rostlin. Krajina zelená, stále více dominují různé druhy trav, které jsou konkurenčně silnější a na neobhospodařovaných plochách (nesekaných/nepasených) vytlačují dvouděložné rostliny.

Zvýšit stanovištní diverzitu na orné půdě a snížit (zastavit) pokles biodiverzity mají za cíl tzv. neprodukční opatření. Jsou cíleny na podporu zvěře, opylovačů, ochranu povrchových vod před splachem ornice apod. Při nastavování podmínek (druhovému složení osiva, způsobu a termínu seče/mulčování) zůstává většinou nevyužit potenciál pro podporu motýlů a hmyzu obecně. Při meziresortním připomínkovém řízení se za ochranu přírody k seznamu povolených/doporučených druhů většinou vyjadřují botanici, kteří vyškrtají všechny navržené plané druhy rostlin s odkazem na kontaminaci genů. Často vyřadí i druhy, které se běžně prodávají v hobby marketech a lidé je mohou bez omezení pěstovat na zahrádkách.

Pokud mají neprodukční opatření přispět alespoň k mírnému zpomalení úbytku početnosti hmyzu, je potřeba ze strany entomologů zintenzivnit lobbing ve prospěch druhově bohatších směsí obsahujících i vybrané druhy planých rostlin, aby místo sterilních, několikrát ročně mulčovaných travních porostů vznikly na orné půdě pestře kvetoucí porosty, nahrazující louky. Je nutné spojit síly, vytvořit seznam vhodných druhů rostlin (nejen) pro motýly, které se dají snadno množit (získá se levné osivo) a přes odpor některých botaniků prosadit jejich zařazení do neprodukčních opatření.

Práce vznikla na základě projektu QL25020080.

Monitoring motýlů (Lepidoptera) před vyhlášením CHKO Krušné hory

ALOIS PAVLÍČKO

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Společnost pro ochranu motýlů z.s. / SOM

Motýli (Lepidoptera) jako ucelená skupina nebyli dlouhodobě a intenzivně sledováni na území Krušných hor. Monitoring započal v roce 2023 a pokračoval v roce 2024 a 2025. Hlavním nositelem byla Společnost pro ochranu motýlů z.s. (SOM).

Cílem monitoringu bylo ověření výskytu ochránářsky významných druhů nočních motýlů na vybraných rašeliništích nebo rašelinných biotopech. V navržené CHKO je výskyt více druhů znám například z NPR Božídarské rašeliniště a okolí, systematický průzkum nebyl doposud prováděn, pouze na některých maloplošných chráněných územích a vzhledem k velikosti území, pestrosti biotopů je i náročný a dlouhodobý. Doplnění a nálezy mimo tyto lokality a na jiných rašeliništích jsou potom potřebným a žádaným monitoringem k hodnocení stavu biotopů a území.

Plochy pro analýzu byly vybrány podle následujícího klíče:

1. V blízkosti plochy nebo na ploše nebyl minimálně 5 let prováděn dílčí nebo systematický výzkum na velké noční motýly (Macrolepidoptera).
2. Plocha je rašelinným biotopem dle Vrstva mapování biotopů (VMB).

Cílem monitoringu v období 2023–2025 nebylo ověření starších nálezových dat, ani snaha o potvrzení výskytu významných druhů na známých místech (30 ploch napříč územím). Motýli byli vyhledáváni na dalších biotopově vhodných lokalitách v rámci nCHKO Krušné hory (kombinace struktury stanovišť s podkladovou vrstvou z mapování biotopů NDOP AOPK ČR k výskytu rašelinných biotopů a výskytem významných hostitelských druhů rostlin). Zároveň byla snaha doplňkově zaznamenávat co nejširší spektrum ostatních druhů motýlů (např. i některá Microlepidoptera).

Během monitoringu byly obecně zaznamenávány další sledované parametry (početnost dospělců, případně abundance živných rostlin, antropogenní vlivy jako i zhodnocení potenciálu a perspektivy lokality do budoucna) s návrhy na další opakování v následujícím roce apod. (snížení rizika při nevhodných povětrnostních podmínkách v průběhu roku a letovém období, doplnění jarního aspektu apod.).

Monitoring byl v roce 2024 a 2025 zaměřen více na populace významných diagnostických druhů denních motýlů z rašelinných biotopů, zrašelinělých luk a horských smrčín. Snahou monitoringu bylo obsáhnout rozšíření takovýchto druhů (*Boloria aquilonaris*, *Colias palaeno*, *Erebia euryale*, *Plebejus optilete* aj.) a stanovit jejich nároky a vazby v území. Doplňkově potom pokračoval i na nočních motýlech.

Dynamika výskytu a nálezy vybraných druhů odpovídají změnám v antropogenně omezeně narušených ekosystémech a jsou také reakcí na klimatické změny. Neregulované přírodní procesy v území jsou základním požadavkem pro udržení rašelinných populací s dlouhodobým výskytem, naopak luční druhy vyžadují extenzivní péči spojenou s blokadí sukcese (kosení, pastva, vznik disturbancí).

Požáry v NP Šumava, součást přírodních procesů

ALOIS PAVLÍČKO

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Společnost pro ochranu motýlů z.s. / SOM

Historie na Šumavě zaznamenala více událostí spojených s ohněm. Nejčastější záznamy jsou o požárech sídel nebo objektů (například Kvilda 1889, Volary 1863 nebo Prachatice 1832), v přírodě bez osídlení jsou jen ojedinělé (požár rašeliniště Mrtvý luh).

Zásadní pro vývoj biodiverzity byla činnost člověka spojená s klučením lesa, zpracováním surovin (milíře na výrobu dřevného uhlí, potaše či jako palivo pro sklárny), v novodobé historii nekontrolované požáry vzniklé například při pálení klestu, po průjezdech parních lokomotiv okolo železnice nebo kvůli turistice. Jde ale o činnosti sekundární. Primární vždy bylo zahoření po úderu blesku, ojediněle i samovznícení biomasy. Požáry, jako přírodní proces pomáhají v krajině obnovovat společenstva a druhy konkurenčně slabé, a proto využívající disturbance pro své udržení. Na Šumavě nás na požár také odkazuje nespočet místních názvů. Jde například o vrchy (Spálený u Srní nebo Spáleniště u Českých Žlebů), okolí cest (Spálená cesta u Černého Kříže), rašelinišť (Spálený luh) a dalších. Významné je blokování sukcese požárem na sekundárním bezlesí nebo tvorba rozvolněného lesa či vracení vegetačních procesů na loukách a pastvinách na počáteční stadia („omlázování“ vřesovišť a další). Zásadní je potom četnost požárů, rozloha území při zahoření a vegetační pokryv s množstvím biomasy a celková struktura biotopu.

V současnosti je díky tomuto procesu mnoho z těchto ploch součástí přírodní, nejčennější zóny (dříve I. zóna). Řízené vypalování ploch na Šumavě však není realizováno.

V ukázce, na příkladu lokalit a biotopů, jsou zpracovány vlivy požárů na lesní a bezlesé ekosystémy v NP Šumava.

Mezidruhov $\acute{e}$ kopulace modrásků *Phengaris teleius* a *Phengaris nausithous* (Lepidoptera: Lycaenidae)

ANNA PILAŘOVÁ, KATEŘINA SKRIBKOVÁ & VLADIMÍR VRABEC

Katedra zoologie a rybářství, Česká zemědělská univerzita Praha

Pokusy o mezidruhov $\acute{e}$ páření nebo jeho úspěšné dokončení jsou u motýlů zdokumentovány v řadě případech, a to včetně následného vzniku hybridů. Taková pozorování z přírody jsou k dispozici nejen u blízce příbuzných druhů, ale též v rámci odlišných rodů. V případě čeledi modráskovitých (Lycaenidae) jsou však tato pozorování relativně vzácná. Myrmekofilní rod modrásků *Phengaris* Doherty, 1891 je předmětem velmi intenzivního výzkumu týmu ČZU od roku 2002, primárně kvůli velkým dopravním stavbám v ČR, které ohrožují populace zkoumaných druhů *Phengaris nausithous* (Bergsträsser, 1799) a *P. teleius* (Bergsträsser, 1799), v současnosti však již hlavně kvůli obecně ekologickým vztahům.

Oba druhy se často vyskytují syntopicky na stejných stanovištích, mají stejnou živnou rostlinu a obdobnou biologii i ekologii. Navzájem si konkurují při využívání zdrojů na stanovišti a vyvinuly si specifické strategie, které mezidruhov $\acute{e}$ konkurenci omezují. Přes vysokou prozkoumanost rodu, intenzivní zájem o něj a řadu našich i zahraničních studií založených na zpětném odchytu značených jedinců nebylo až do roku 2016 známo žádné mezidruhov $\acute{e}$ páření u těchto blízce příbuzných taxonů, proto zde opakovaně upozornujeme na naše pozorování.

První mezidruhov $\acute{e}$ kopulaci v přírodních podmínkách jsme zaznamenali 19. července 2016 v severních Čechách v Hynčicích (5363) nedaleko města Broumov na louce u říčky Stěna (GPS souřadnice zhruba na střed louky: 50°36'58"N, 16°18'35"E, nadmořská výška okolo 400 m). Druhé obdobné pozorování jsme v přírodě učinili 11. července 2024 při probíhající populační studii modrásků ve středních Čechách nedaleko Přelouče (5959) na louce uvnitř oblouku ramene Labe Slavíkovy ostrovy (50° 02' 49.58"N, 15° 33' 35.08"E, 208 m n. m.). Obě pozorování byla fotograficky zdokumentována. Domníváme se, že k takovým pokusům o párování modrásků *P. nausithous* a *P. teleius* ve volné přírodě může zřejmě docházet častěji. Zatím však stále není známo, že by došlo k úspěšnému oplození a nevíme nic o případné hybridizaci druhů.

Považujeme za důležité zdůraznit, že v obou pozorovaných a dokumentovaných případech se jednalo o spontánní pokus o páření probíhající ve volné přírodě, přičemž na stejných stanovištích byl v době pozorování k dispozici dostatečný počet jedinců opačných pohlaví od obou druhů.

Bohatství barev motýlů

HANA ŠEPROVÁ & ZDENĚK LAŠTŮVKA

Mendelova univerzita v Brně

Na 24 druzích různých čeledí je demonstrována barevná rozmanitost našich motýlů: bělásek jižní (*Pieris mannii*), přástevník mátový (*Spilosoma lubricipeda*), bekyně vrbová (*Leucoma salicis*), pernatuška trnková (*Pterophorus pentadactyla*), bělásek řeřichový (*Anthocharis cardamines*), žlutásek čilimníkový (*Colias croceus*), ž. jižní (*C. alfacariensis*), ž. řešetlákový (*Gonepteryx rhamni*), okáč černohnědý (*Erebia ligea*), o. horský (*E. epiphron*), otakárek fenyklový (*Papilio machaon*), perletovec velký (*Speyeria aglaja*), martináček bukový (*Agria tau*), ohniváček celíkový (*Lycaena virgaureae*), vřetenuška mateřídoušková (*Zygaena purpuralis*), batolec duhový (*Apatura iris*), modrásek vikvicový (*Lysandra coridon*), m. jetelový (*L. bellargus*), m. stepní (*Polyommatus eros*), m. jehlicový (*P. icarus*), travařka zelená (*Calamia tridens*), zelenopláštník březový (*Geometra papilionaria*), zelenáček šťovíkový (*Adscita statices*) a blýskavka kapradinová (*Phlogophora scita*).

Data a místa dosavadních kolokvií

I.	20. 10. 2005	Ústav ekológie lesa SAV, Zvolen
II.	25. 1. 2007	Agronomická fakulta MZLU v Brně
III.	24. 1. 2008	Agronomická fakulta MZLU v Brně
IV.	29. 1. 2009	Ústav ekológie lesa SAV, Zvolen
V.	26. 11. 2010	Biologické centrum AV ČR, České Budějovice
VI.	30. 9. 2011	Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach
VII.	24. 1. 2013	Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci
VIII.	28. 2. 2014	Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU v Praze
IX.	18. 9. 2015	Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU v Praze
X.	27. 10. 2016	Ústav ekológie lesa SAV, Zvolen
XI.	25. 1. 2018	Agronomická fakulta MENDELU v Brně
XII.	31. 1. 2019	Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci
XIII.	1. 2. 2023	Agronomická fakulta MENDELU v Brně
XIV.	12.–13. 9. 2024	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Adresář účastníků

ABSOLÍN Michal, Školní 36, 664 41 Troubsko, absik.michal@seznam.cz
BARTAS Rostislav
BĚLÍN Vladimír, Kostelecká 292, 763 14 Zlín-Štípa, v.belin@seznam.cz
BUDSKÝ František, Michalská 260/14, 412 01 Litoměřice, frantisek.budsky@nature.cz
CABEJŠEK Michael, Katedra ekologie a životního prostředí, PřF UP v Olomouci,
Šlechtitelů 241/27, 779 00 Olomouc, cabemi@seznam.cz
CAHA David, Útěchovská 21, 644 00 Brno-Soběšice, caha.david@gmail.com
CIPRYS Jaroslav, Školní 1266/18, 691 51 Lanžhot, jaroslav.cs@seznam.cz
ČELECHOVSKÝ Alois, Katedra zoologie PřF UP v Olomouci, tř. 17. listopadu 50,
771 46 Olomouc, celechov@prfnw.upol.cz
ENDEL Branislav, Ústav zoológie, Slovenská akadémia vied, Dúbravská cesta 9, SK-845 06
Bratislava, branislavendel@gmail.com
EKL Filip
FALTÝNEK FRIC Zdeněk, Entomologický ústav, BC AV ČR, Branišovská 31, 370 05 České
Budějovice, fric@entu.cas.cz
FLORIÁN Antonín, Čejkovická 11, 628 00 Brno, uroborosant@outlook.com
FOJT Otakar, Olomouc, otakar.fojt@gmail.com
HÁJKOVÁ Klára, 370 01 Litvínovice 57, klara7@post.cz
HANUŠ Jaromír, Chelčického 314, 676 02 Moravské Budějovice, hanusovic@seznam.cz
HAVRÁNEK Oldřich
HLUCHÝ Milan, 664 32 Vranov u Brna 264, hluchy@biocont.cz
HOLLÓSY Christián, Pionierska 688/24, SK-925 21 Sládkovičovo, tino.hollosy@gmail.com
HOLOMEK Josef
HOLÝ Kamil, Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu, Drnovská 507,
161 06 Praha 6 – Ruzyně, kamil.holy@carc.cz
HOTÁREK Vít
HROUZEK Martin, Revoluční 513, 686 06 Uh. Hradiště, hrouzek@post.cz
HULA Vladimír, LDF MENDELU v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, hula@mendelu.cz
CHOBOT Karel, AOPK ČR, Kaplanova 1, Praha 4, karel.chobot@nature.cz
JANEČKA Josef, PROPHER s.r.o, Březová 126, 763 15 Březová, janecka@propher.cz
JOHN Václav, Chabařovická 1326/25, 182 00 Praha – Kobylisy, vaclav.john@aopk.gov.cz
JOZEK Dominik
KALIVODA Vítězslav, Popeláková 22, 628 00 Brno-Líšeň, vitkal@seznam.cz
KIZEK Karel, Žitná 59, 664 48 Moravany, kizek.k@sci.muni.cz
KLIMEŠOVÁ Kateřina, AOPK – RP SCHKO České středohoří, Michalská 260/14, 412 01
Litoměřice, katerina.klimesova@aopk.gov.cz
KOBLIŠKOVÁ Andrea, Ústav zoológie, Slovenská akadémia vied, Dúbravská cesta 9, SK-845 06
Bratislava, a.kobliskova@gmail.com
KOĐOUSEK Václav, U Lip 182, 511 01 Turnov, vaclav.kodousek@aopk.gov.cz
KONEČNÝ Lukáš, Ústav pěstování, šlechtění rostlin a rostlinolékařství AF Mendelu v Brně,
Zemědělská 1, 613 00 Brno, xkonec12@mendelu.cz
KOVÁČ JÁN, Laurínska 62, SK-97632 Badín, kowac10@gmail.com
KRAJČA Michal, Královopolské Vážany 228, 683 01 Rousínov, michal.krajca@sonniger.com

- KRÁSA Antonín, AOPK ČR, Správa CHKO Moravský kras, Svitavská 29, 678 01 Blansko, antonin.krasa@nature.cz
- KRUPA Ján, Entomologický ústav, BC AV ČR, Branišovská 31, 370 05 České Budějovice, janik.krupa@gmail.com
- KUJA Jindřich, Dlouhá 52, 779 00 Olomouc, jindra.kuja@seznam.cz
- KULFAN Ján, Tulská 23, SK-960 01 Zvolen, jankulfan57@gmail.com
- KURAS Tomáš, Katedra ekologie a životního prostředí, PřF UP v Olomouci, Šlechtitelů 27, 783 71 Olomouc, tomas.kuras@upol.cz
- LAŠTŮVKA Aleš, Antonína Slavička 15, 796 01 Prostějov, aleslastuvkaento@seznam.cz
- LAŠTŮVKA Zdeněk, Ústav zoologie, rybářství a hydrobiologie AF MENDELU v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, last@mendelu.cz
- LENDEL Andrej, Koreničova 3, SK-811 03 Bratislava, andrej.lendel.1980@gmail.com
- LIŠKA Jan, Strnady 138, 252 02 Jíloviště, elachista@seznam.cz
- MACKOVÁ Anna, Duchnovičova 535, SK-068 01 Medzilaborce, anna.mackova@sopsr.sk
- MAGULOVÁ Iva, Ústav zoologie, rybářství a hydrobiologie AF MENDELU v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, magulova@mendelu.cz
- MARŠÍK Ladislav, Prosná 1905, 688 01 Uherský Brod, ladislavmarsik@seznam.cz
- MARTINOVÁ Adriana, Kladná Žilín 134, 763 26 Luhačovice, adamartiny@seznam.cz
- MORAVEC Pavel, Jezuitská 6, 412 01 Litoměřice, pavel.moravec@nature.cz
- MÜCKSTEIN Jan, Družstevní 1256, 539 01 Hlinsko, mucksteinjan@seznam.cz
- PAVELČÍK Petr, Ostrožská 862, 687 35 Hluk, petr.pavelcik@kr-zlinsky.cz
- PAVLÍČKO Alois, Solní 127, 383 01 Prachatice, alois.pavlicko@seznam.cz
- PECH PAVEL, Obránců míru 385, 551 01 Jaroměř, pavelpech1@centrum.cz
- PÍŽA Martin, Partyzánská 2225/10, 767 01 Kroměříž, azip@seznam.cz
- POTOCKÝ Pavel, Nová 461, 679 72 Kunštát, p.potocky@centrum.cz
- RICHTER Ivan, Na karasíny 247/14, SK-971 01 Prievidza, ivorichter4@gmail.com
- RODOPSKÁ Simona, Ústav pěstování, šlechtění rostlin a rostlinolékařství AF MENDELU v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, xrodopsk@mendelu.cz
- RŮŽIČKA Jan, Husova 756, Malenovice, Zlín 763 02, ruzickovijh@seznam.cz
- RŮŽIČKOVÁ Jitka
- ŘIČÁNEK Leoš, Chaloupky 226, 664 51 Jiřkovice, soel.nature@seznam.cz
- ŘÍHOVÁ Václava, 763 51 Bohuslavice u Zlína 190, vendarihova@volny.cz
- SAMUELOVÁ Adéla
- SCHIEL Radek
- SITEK Jan, Hasičská 3031, 738 01 Frýdek-Místek, jansitek007@gmail.com
- SLEPICA Marin, AOPK RP Vysočina, Husova 2115, 580 02 Havlíčkův Brod, martin.slepica@aopk.gov.cz
- SPITZER Lukáš, Muzeum regionu Valašsko, Horní náměstí 2, 755 01 Vsetín, spitzer.lukas@gmail.com
- STEHNO Jiří, Ústav zoologie, rybářství a hydrobiologie AF MENDELU v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, stehnojiri463@gmail.com
- STOČES Dominik, Ústav zoologie, rybářství a hydrobiologie AF MENDELU v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, zss9.dominik@gmail.com
- STRUPP David, Šípková 3190, 470 01 Česká Lípa, struppdav@gmail.com
- SUCHOMEL Josef, Ústav zoologie, rybářství a hydrobiologie AF MENDELU v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, suchomel@mendelu.cz

ŠAFÁŘ Jaroslav, Anglická 22, 787 01 Šumperk, jardasafar@centrum.cz
ŠEĎROVÁ Hana, Ústav pěstování, šlechtění rostlin a rostlinolékařství AF MENDELU v Brně,
Zemědělská 1, 613 00 Brno, sefrova@mendelu.cz
ŠÍMAN Libor, Na vyhlídce 2388, 760 01 Zlín, mamestra@seznam.cz
ŠÍPOŠ Jan, Ústav zoologie, rybářství a hydrobiologie AF MENDELU v Brně, Zemědělská 1,
613 00 Brno, jan.sipos@mendelu.cz
ŠNAJDARA Pavel, Krajský úřad Zlínského kraje, T. Bati 21, 761 90 Zlín, pavel.snajdara@kr-
zlinsky.cz
ŠNAJDAROVÁ Magdaléna, Krajský úřad Zlínského kraje, T. Bati 21, 761 90 Zlín,
magdalena.snajdarova@kr-zlinsky.cz
ŠTEFANOVIČ Roland, 29 Augusta 8/7, SK-924 01 Galanta, roland.stefanovic@gmail.com
ŠVEJNOHA Martin, Na Bílém potoce 804, 664 71 Veverská Bítýška, svejnoha.ma@seznam.cz
ŠVESTKA Milan, Coufalova 19, 669 02 Znojmo, svestka.zn@seznam.cz
TOKÁR Zdenko, Močovice 38, 286 01 Močovice, zdeno.tokar@gmail.com
TOMANOVÁ Eliška, Ústav pěstování, šlechtění rostlin a rostlinolékařství AF MENDELU v Brně,
Zemědělská 1, 613 00 Brno, xtoman12@mendelu.cz
TOMEČEK Vojtěch, Hlavní 128, 696 61 Vnorovy, vojtech.tomecek@seznam.cz
TROCHTA Vlastimil, Gen. Rakovčíka 12, 750 02 Přerov, vtrochta@seznam.cz
URČIČÁŘ Jan, Růžová 1178, 697 01 Kyjov, januricar@centrum.cz
VACULA Dušan, Šmeralova 438, 743 01 Bílovec, vaculadusan@seznam.cz
VARGA Branislav, SK-920 55 Bojničky 31, varga.brano@gmail.com
VEČERÍK Zdenko
VÉLE Adam, Strnady 136, 252 02 Jíloviště, vele@vulhm.cz
VÍTEK Pavel, Za Plovárnou 1, 671 81 Znojmo, pavell.vitek@centrum.cz
VRABEC Vladimír, Katedra zoologie a rybářství FAPPZ ČZU v Praze, Kamýcká 129,
165 00 Praha 6 – Suchbátka, vrabecvlada@seznam.cz
ZAPLETAL Michal, Podlesí I/5318, 760 01 Zlín, zaplem00@seznam.cz
ŽEMLIČKA Miroslav, Regionální muzeum v Teplicích p. o., Zámecké náměstí 14, 415 01 Teplice,
zemlicka.mir@seznam.cz

Název: XV. lepidopterologické kolokvium. Program a sborník abstraktů
Editori: Zdeněk Laštůvka & Hana Šefrová
Vydala: Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno
Tisk: Vydavatelství Mendelovy univerzity v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno
Vydání: první, 2026
Počet stran: 24

ISBN 978-80-7701-079-5

BIOCONT LABORATORY

Biologická ochrana rostlin

Společnost Biocont Laboratory spol. s r. o., založená v roce 1991, se specializuje na biologickou ochranu rostlin. Základním programem je produkce parazitoidů rodu *Trichogramma*, dravého roztoče *Typhlodromus pyri* a vývoj systémů biologické ochrany révy vinné, ovocných sadů, zeleniny a polních plodin. V současnosti společnost produkuje vlastní prostředky biologické ochrany rostlin a ve spolupráci s renomovanými zahraničními partnery distribuuje širokou paletu biologických prostředků ochrany. Servisně zajišťuje jejich uplatnění v České republice, na Slovensku, v Maďarsku, Polsku, Vietnamu a Číně.

V letech 1994–2002 se významným způsobem podílela na zavedení integrované produkce révy vinné na jižní Moravě. Rozhodujícím cílem byla minimalizace zatížení ekosystému vinic, vytvoření podmínek pro produkci špičkových vín bez reziduí pesticidů a návrat druhotně bohatých společenstev rostlin a živočichů do vinic a jejich okolí. Výsledkem těchto aktivit bylo snížení množství aplikovaných insekticidů a akaricidů do vinic mezi lety 1997 až 2025 o více než 99 %. Zároveň se díky aktivitám společnosti Biocont Laboratory podařilo ozelenit druhově bohatými směsmi bylin cca 70 % celkové výměry vinic ČR. Společnost se významně podílí na realizaci systému biologické ochrany sadů a vinic kromě České republiky i v Maďarsku, Polsku, na Slovensku a v dalších zemích. Významný je také podíl na ekologizaci zemědělství ve Vietnamu a Číně.

Systémy a produkty biologické ochrany vyvinuté a dodávané společností Biocont Laboratory si našly své pevné místo u mnoha ekologicky orientovaných pěstitelů a organicky hospodařících zemědělců jak v řadě zemí Evropy, tak jihovýchodní Asie.

Ve snaze zpřístupnit prostředky biologické a biotechnické ochrany rostlin a v posledním desetiletí nově i mikrobiální podpory výživy rostlin společnost také vydává odborné publikace zabývající se ekologickou a integrovanou produkcí v polních plodinách, sadech, vinicích a zelenině.

Adresa: Biocont Laboratory spol. s r.o.
Mayerova 784
664 32 Modřice
tel/fax: 545 218 156
www.biocont-profi.cz
e-mail: objednavky@biocont.cz

